



ת"פ 16561/09/16 - מדינת ישראל נגד אברהם איטח - הסתיים, נתנאל איטח - הסתיים, רפאל בצון

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 16561-09-16 מדינת ישראל נ' איטח ואח'

בפני כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מוטי בניטה תביעות ש"י
נגד הנאשמים
1. אברהם איטח - הסתיים
2. נתנאל איטח - הסתיים
3. רפאל בצון
ע"י ב"כ עו"ד אריק בוקטמן

פסק דין - נאשם 3

עניינו של פסק הדין בשאלת קיומן של ראיות להוכחת אשמו של נאשם, אשר נמצא כי היה במצב פסיכוטי בעת ביצוע המעשים.

רקע

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות (ע"י שניים או יותר), לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (**חוק העונשין**) וכן עבירה של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

הנאשם הועמד לדין יחד עם שניים אחרים, שלגביהם הגיעו הצדדים להסדר דיוני, לפיו הודו השניים בעבירה של התנהגות פסולה במקום ציבורי, לפי סעיף 216(א) לחוק העונשין (במקום בעבירת התקיפה) ובעבירת איומים. ביום 27.4.2021 גזרתי את דינם של השניים לעונש של של"ץ, מאסר על-תנאי ופיצוי למתלוננת.

בעניינו של הנאשם לא הגיעו הצדדים להסדר משני טעמים עיקריים: **הראשון**, כפירת הנאשם במיוחס לו; **השני**, חוות דעת פסיכיאטרית שהוגשה בעניינו, ממנה עלה, כי קיים ספק בדבר אחריותו למעשיו, מפאת מצבו הנפשי (הפרעה סכיזואפקטיבית), וזאת משום שימים ספורים לאחר האירוע נבדק, ונמצאה עדות להיותו במצב פסיכוטי מאניפורמי במגמת החמרה. לפיכך, לא יכולות היו הפסיכיאטריות, ד"ר יציב וד"ר וייס, "**לקבוע בוודאות מה היה מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה, ועל כן אין באפשרותי לקבוע האם היה אחראי למעשיו בעת האירוע**" (עמ' 3 לחוות הדעת מיום 11.7.2018). עם זאת נמצא, כי הנאשם כשיר לעמוד לדין נוכח מצבו כיום.

בתחילה, חלקו הצדדים על חוות הדעת, והמאשימה סברה כי אין די בקביעת הפסיכיאטרית, כדי לבסס את הגנת אי-השפיות שתוצאתה זיכוי. בהמשך, ולאחר קבלת הבהרות, נדמה כי נחה דעת המאשימה מן האמור בחוות הדעת, והיא נכונה לסיים את ההליכים בזיכוי ובהטלת צו טיפול מרפאתי, כאמור בחוות דעתו המשלימה של ד"ר ארגו, מיום 1.10.2020.



אלא שבנקודת זמן זו, שב הסניגור על עמדת הנאשם שכפר בכל המיוחס לו. לכן לא יכול היה הסניגור להסכים לקביעה הנדרשת לצורך זיכוי מחמת אי-שפיות, ולפיה **"בית המשפט מצא כי הוא [הנאשם] עשה את מעשה העבירה שבו הואשם..."**, כאמור בסעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (חוק הטיפול).

בהמשך הוסכם, כי בית המשפט יכריע בשאלת קיומן או היעדרן של ראיות בתיק להוכחת אשמו של הנאשם על סמך התרשמותו הבלתי אמצעית מתיק החקירה, כמו-גם מסיכומי הסניגור בעניין.

כתב האישום

סיפור המעשה, בתמצית, הוא שהמתלוננת, אשה יהודיה, עמדה בקשר עם מכר ממוצא ערבי. אדם בשם כהן, שהדבר לא מצא חן בעיניו, חסם את מכוניתה של המתלוננת ולא אפשר לה להמשיך בנסיעה, תוך שדיווח לאדם בשם מיארה על ממצאיו. מיארה בתורו, התקשר לנאשם וביקש ממנו להגיע למקום. בינתיים התפתח דין ודברים בין כהן למתלוננת, וזה הטיח בה כי יש פסול בכך שמתרועעת עם ערבים, והדברים התדרדרו לחילופי עלבונות הדדיים. אז הגיע הנאשם יחד עם האחים איטח (הנאשמים האחרים בתיק) למקום ברכב אחר, קיללו את המתלוננת, ירקו עליה ואמרו לה "זונה שרמוטה, הולכת עם ערבים" וכן איימו עליה שישברו לה את העצמות. כמו כן צילמו אותה במכשירים הניידים שלהם. המתלוננת התעמתה עם אחד מהאחים איטח, והעיפה את הטלפון מידו. בתגובה תפס אותה האח בידו והצמידה לרכבה. באותה עת, בעטו כלל הנאשמים במתלוננת ברגליה וירקו לעבר גופה, ואחד מהאחים אף הטיח בה אגרוף.

חומר הראיות שבתיק

המתלוננת הגישה תלונה למשטרה, ולאחר ביצוע פעולות איתור הגיעה המשטרה למיארה. זה מסר פרטים של אדם בשל "רפאל" (שמו הפרטי של הנאשם) בצירוף מס' טלפון המסתיים בספרות 227 (ש' 12 להודעתו). הנאשם אותר וזומן לחקירה והכחיש כל קשר למעשה ואף הכחיש כי היה במקום. כמו כן הכחיש היכרות עם מיארה. עם זאת בהודעתו מצוין מספר הטלפון המסתיים ב-227 כטלפון שלו (הודעה מיום 6.2.2014).

ביום 7.2.2014 נערך מסדר זיהוי למתלוננת, בו הצביעה על שתי תמונות שבהן, לטענתה, נראו המעורבים. בתמונה מספר 1 זיהתה את מי שלדבריה קילל אותה, ירק עליה והדף אותה על רכבה, כאשר הזיהוי הוא בשיעור של 80%. יצוין, כי תמונה זו אינה של מי מהמעורבים באירוע. לעומת זאת, התמונה השניה עליה הצביעה המתלוננת, תמונה מספר 6, היא תמונתו של הנאשם. לגבי תמונה זו אמרה המתלוננת: **"והצבעתי על תמונה מספר 6 ואני בטוחה בשישים אחוז שזה הבחור שהרביץ לי, בעט בי וירק עליי"** (ש' 3 - 4). הדברים גם עולים מדו"ח מסדר זיהוי התצלומים מאותו יום.

יומיים לאחר מכן, ביום 9.2.2014 עומת הנאשם עם המתלוננת פנים אל פנים. המתלוננת ציינה כי **"הבחור שפה [הנאשם] תקף אותי ליד המחסום של ביתר עלית הוא ירד מהרכב האודי הם היו 4 והוא היה אחד מהם. הנהג הדף אותי לאחר שהם צילמו אותי והם המשיכו לצלם אותי והוא שפה [הנאשם] בעט בי וירק עליי"** (דו"ח ביצוע עימות, ש' 3 - 5). בנוסף ציינה, כי הנאשם **"לא איים עליי"** (שם, ש' 7). בהמשך נשאלה באיזו רמת ודאות יכולה לומר שהנאשם הוא שתקף אותה והשיבה: **"מאה אחוז שהוא תקף אותי באותו ערב במחסום"** (שם, ש' 25). הנאשם הכחיש את הדברים, הכחיש שהיה במקום אך ציין: **"יכול להיות שעברתי שם אני הולך הרבה למנטה. היא משקרת"** (שם, ש' 27 - 28).

יצוין, כי הנאשם אברהם איטח ציין בחקירתו, כי הנאשם הוא ששלח אותו למחסום, אך סירב לומר מי נסע אתו ברכב (הודעתו מיום 12.2.2014, ש' 15, 40 - 41). בדומה לכך, נתנאל איטח הכחיש בהודעתו, כי הנאשם היה עמם אותו ערב (הודעתו מיום 16.2.2014, ש' 30 - 31), ואף ציין: **"לא הוא [הנאשם] לא היה איתנו במאה אחוז. כי אני הייתי שם"** (שם, ש' 31).



טענות הסניגור

הסניגור סבור, כי אין ראיות להוכחת אשמו של הנאשם מהטעמים הבאים:

- א. דברי הנאשמים, האחים איטח, מהם עולה כי הנאשם הכווין אותם למקום (הודעת אברהם) אך לא היה אתם (הודעת נתנאל);
- ב. גרסת הנאשם המכחישה את האירוע;
- ג. היעדר בדיקה של טענות מיארה בדבר הקשר בינו לבין הנאשם;
- ד. היעדר בדיקה פורנזית של הרכב שבו נטען כי נסע הנאשם יחד עם האחרים;
- ה. סתירות בהודעות המתלוננת לגבי מספר המעורבים;
- ו. קושי בזיהוי במסדר הזיהוי;
- ז. פגמים באופן עריכת העימות עם הנאשם;
- ח. היעדר ראיות לעבירת האיומים נוכח דבריה של המתלוננת בעימות.

דין והכרעה

המצב שבדין הוא, שסעיף 15(ב) לחוק הטיפול קובע, כי "הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט מצא כי הוא עשה את מעשה העבירה שבו הואשם, אולם החליט, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביוזמתו הוא, שהנאשם היה חולה בשעת מעשה ולפיכך אין הוא בר-עונשין, ושהוא עדיין חולה, יצווה בית המשפט שהנאשם יאושפז או יקבל טיפול מרפאתי".

משמעות הדבר היא, כי על בית המשפט לקבוע באופן פוזיטיבי, כי הנאשם ביצע את מעשה העבירה, בטרם יורה על זיכוי מחמת הגנת אי השפיות, זאת בהתאם לסעיף 34 ח לחוק העונשין, ובהתאם להלכת וחנן [רע"פ 2675/13 מ"י נ' וחנן (מיום 3.2.2015) ורע"פ 1237/15 מ"י נ' וחנן (מיום 5.7.2015)].

ולגופו של עניין - על בסיס הראיות שפורטו לעיל, מצאתי כי ניתן לקבוע שהנאשם היה שותף לתקיפת המתלוננת, אך לא היה שותף לאיומים עליה. זאת בהסתמך על זיהוי המתלוננת את הנאשם במסדר הזיהוי, דבריה בעימות, וחוסר העקביות של גרסת הנאשם. מחד, הנאשם הרחיק עצמו מהמקום, ואולם מאידך, בעת העימות נסוג מעמדה גורפת זו וטען, כי "יכול להיות שעברתי שם". לכך יש להוסיף את סירובו של הנאשם אברהם איטח לומר מי נסע אתו ברכב, כשנשאל פוזיטיבית, האם הנאשם היה עמו ברכב והשתתף באירוע. בנוסף, עצם דרך זיהוי של הנאשם באמצעות מיארה ומספר הטלפון שלו, יש בה לחזק את המסד הראייתי לסברת המאשימה, כי הנאשם הוא שהתקשר לאחים איטח והכווין אותם למקום הימצאה של המתלוננת. אציין, כי הגם שקיימות סתירות מסוימות בהודעות המתלוננת, הגרעין העובדתי יציב ומלוכד, והיא חזרה על גרסתה, ביחס לחלקו של הנאשם באירוע באופן עקבי, הן במסדר הזיהוי ובהודעתה השניה, והן בעימות.

נוכח כל זאת, אני קובע כי הנאשם ביצע עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות, אך לא ביצע עבירה של איומים.



אופן סיום ההליכים

נוכח הסכמת הצדדים למכלול חוות הדעת בתיק, אני קובע כי הוכח לפני במידה הנדרשת, כי הנאשם ביצע את התקיפה שעה שסבל ממחלת נפש במובנה המשפטי, דהיינו, היה במצב פסיכוטי בעת ביצועם, ולכן אני מזכה אותו מעבירה זו, מכוח סעיף 34ח שעניינו הגנת אי השפיות.

נוכח המלצת הפסיכיאטר המחוזי, ומכוח סעיף 15(ד1) לחוק הטיפול, מטיל על הנאשם צו טיפול מרפאתי לתקופה מירבית של 4 שנים, נוכח העונש המירבי הקבוע לצדה של עבירת התקיפה בנסיבות מחמירות. תחילת הצו, מיום 1.7.2018, יום מתן חוות הדעת הראשונה.

לוועדה הפסיכיאטרית נתונה הסמכות לקצוב תקופה קצרה יותר על בסיס שיקוליה המקצועיים.

יש לשלוח לפסיכיאטר המחוזי.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ה' תמוז תשפ"א, 15 יוני 2021, במעמד הצדדים.